

No: 64 – Mahreç İşareti
SOĞANLI BEZ BEBEKLERİ

Tescil Ettiren
YEŞİLHİSAR KAYMAKAMLIĞI

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret 07.11.2003 tarih ve 25282 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiş ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 28.04.2003 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No	: 64
Başvuru Tarihi	: 28.04.2003
Başvuru No	: C2003/014
Tescil Ettiren	: Yeşilhisar Kaymakamlığı
Tescil Ettirenin Adresi	: İdris Mah. Hükümet Konağı 3. Kat No:2 Yeşilhisar KAYSERİ
Coğrafi İşaretin Adı	: Soğanlı Bez Bebekleri
Ürünün Adı	: El işi bebekler
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç İşareti
Coğrafi Sınır	: Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesine bağlı Soğanlı köyü
Kullanım Biçimi	: Markalama

Ürünün Tanımı:

Soğanlı Köyünde 60-65 yaş arası bayanların günümüzde de giydiği yöresel kıyafetlerin, 20-70 cm. boyunda, 1 cm. eninde tahta ve saç iskelet üzerine giydirilmesi ile hazırlanan bez bebeklerdir.

Ayrırt Edici Özelliği:

Ürün tamamen yerel özelliklere sahip çeşitli motif ve pullarla süslenmekte ve el işi üretim tekniğiyle hazırlanmaktadır. Soğanlı bebeği, ağaç ve çember iskelet üzerine havlu parçaları ile desteklenerek, pazen, basma, patiska ve tülbent ile siyah yün ip veya orlondan örülmüş saçla baş kısmı aynı kumaşlardan kutnu, kadife ve tül den dikilmiş, şalvar, elbise, işlik, önlük, entari ve gelinlik giydirilerek ve elinde mini su testisi, tahta kirmen, mini bebek, tahta yaba veya kolunda kolçak ile süslenir. Renkli ispirotolu kalem, asetatlı kalem veya batık boyası ile yüz hatları çizilir. Üzerinde motiflerle süslenmiş etek, entari ve tül gelinlik olan Soğanlı Bebeği üç farklı boyda imal edilir:

1. Küçük Boy: 20-25 cm. arasında dimili (şalvar) ve etekli bebek,
2. Orta Boy: 25-30 cm. arasında dimili (şalvar), fistanlı (etek), önlüklü (dizli), kirmenli, testili, yabalı ve mini bebekli bebek.
3. Büyük Boy: 35-40 cm. arasında ve 70 cm.lik dimili (şalvar), fistanlı (etek), önlüklü (dizli), kirmenli, testili, yabalı ve mini bebekli bebek.

Düzenleniş Şekli ve Kullanılan Malzemeler:

Soğanlı bebeği, Soğanlı Köyü'ndeki genç kız ve kadınlar tarafından, yukarıda belirtilen boyutlarda üretilmektedir. Hazırlanışında öncelikle tahta ve çember iskelet üzerine baş kısmına top havlu sarılır, üzerine patiska gerdirilerek, üzerine pazen (basma), yemeni şeklinde iple üzerine boncuklu veya boncuksuz yemeni bağlanır. Yemeni altına siyah yün ip veya orlon ipten örülmüş saç, diz kapağına kadar gelecek şekilde göğsün iki tarafından salınır. Alnına ceke yapılır. Gövdede çember üzerine havlu parçası sarılır. Üzerine saten veya pazenden dikilen gömlek (işlik) giydirilir. Kol ve vücut kısmı havlu parçası ile desteklenir. Kutnu kumaştan dikilmiş geniş büzgülü kolçak giydirilir. Kafasına giydirilen yemeni ile gerdanı örtecek şekilde kapatılır, el yerine ip veya orlondan yapılmış ponpon takılır. Ayak kısımlarında çember üzerine havlu veya bez parçası sarılır. Havlu parçasından ayak yapılır. Üzerine pazen, saten, patiska ve kutnudun pijama (dimi) dikilerek giydirilir. Patiska, kutnu, kadife, şal ve ipekten etek (fistan) dikilir. Beyaz renklere kadınlar tarafından kalem veya fırça ile motif süslemeleri yapılır. Etek (fistan) uçları pazen ve pazen ile çevrilir. Etek üzerine saten, kutnu, patiska, kadife ve şaldan kenarları beyaz patiska ile çevrili önlük (dizlik) giydirilir. Bele beyaz satenden yapılmış kuşak giydirilir. Küçük ve büyük gelin bebeklerde, dizlik yerine belden dizkapaklarına kadar kenarları işlemeli tül üzerine satenden yapılan, ponpon ve pullarla süslenir. Gelin bebeklerde baş kısmına gelin duası olarak tül giydirilir ve pullarla süslenir. Saçlar arkadan salınır. Küçük boylar sadece şalvarlı olarak hazırlanır, diğer boylarda ise üzerine etek giydirilir. Küçük ve gelin bebeklerde yüz hatları için tahta veya gazoz kapağı kullanılır.

Yüz hattı çizimi ve eteklerin süslemeleri, renkli, ispirotolu, asetatlı kalem ve batık boyası ile yapılır. Başın üst kısımları, eller, ellerindeki mini bebeklerin başlarına, örgülü saçların ucuna ve etek üzerine renkli orlon iplerle ponpon süsleme yapılır. Büyük kutnu bebeklerin kafasına kutnu ve pazenden yapılmış fes giydirilir. Gelin bebeklerin, baş kısmına gelin duası olarak tül takılır ve pullarla süslenir. Orta boy ve büyük bebeklerde örgülü saçlar hem göğsün iki tarafından diz üstüne ve hem de arkadan bele kadar salınır.

Tescil No : 64
Coğrafi İşaret : Soğanlı Bez Bebekleri

Denetim Esasları:

Evlerde veya atölyelerde üretilen bebekler en az yılda bir defa, ihtiyaç duyulduğunda ve tüketici şikâyetleri üzerine her zaman 2 ila 4 kişi olmak üzere Yeşilhisar Kaymakamlığı tarafından oluşturulan komisyon tarafından denetlenir. Denetim sonucunda ilgili rapor hazırlanır.